

Verslag dermatologen 2015

2015 was een voorspoedig jaar wat betreft de doelstellingen van de Stichting. Het was mogelijk op diverse niveaus opleiding te geven, research te initiëren en te ondersteunen, en waar nodig en mogelijk hulpmiddelen te verstrekken.

Onderstaand het verslag van de erbij betrokken dermatologen.

Dr. Van Diggelen heeft helaas niet meer naar Moshi kunnen gaan. Hij heeft in Nederland wel taken binnen Global Dermatology vervuld o.a. heeft hij een dermatoom voor huidtransplantaties voor het RDTC aangeschaft.

Dr. Han Go, net gepensioneerd dermatoloog, bezocht in januari de CME in Moshi. Hij bleef drie maanden om te bekijken of hij het werk van Dr. Van Diggelen kon overnemen. Hij begeleidde de kliniek en de polikliniek samen met dr. Naafs om Afrikaanse ervaring op te doen, naast zijn uitgebreide klinische ervaring als dermatoloog in Nederland. Aan het einde van het jaar bracht hij nog eens zes weken in Moshi door om de klinische begeleiding van de dermatologen-in-opleiding en de ADDV-ers te waarborgen. Zijn aanwezigheid werd door de studenten zeer gewaardeerd. Hij vulde duidelijk een gat. Gedurende zijn aanwezigheid in Moshi bezocht ook prof. Faber de RDTC. Hij bereidde de weg voor immunofluorescentiemicroscopie, waar ook Global Dermatology bij is betrokken.

Dr. Naafs schreef samen met Dr. Van Hees twee hoofdstukken (Leishmaniasis en mycobacteriële infecties) voor een Europees boek over huidinfectieziekten, voordat hij samen met Dr. Go naar Moshi vertrok om aan de CME deel te nemen en les te geven. Dr. Naafs gaf een voordracht over de Epidemiologie van lepra. Voor de CME werden een Ethiopiër uit Mekelle (Dr. Tewfik Kassa) en een Braziliaan uit Sao Paulo (Dr. Wagner Galvao) gesponsord.

Ook hij verbleef drie maanden in Moshi. Hij gaf diverse colleges en begeleidde het klinische werk van in het bijzonder de dermatologen-in-opleiding.

Na Tanzania en een korte tijd thuis vertrok dr. Naafs naar India, Hyderabad, waar hij was uitgenodigd voor het nationale Indiase lepra congres. Hij zat diverse sessies voor en hield een voordracht over nieuwe inzichten in de zenuwbeschadiging door lepra. Tijdens die week bezocht hij een lokale lepra- en HIV-kliniek, discussieerde over immunologisch en genetisch research en onderzoek van de zenuwen door middel van echo-doppler.

In dezelfde tijd bracht Dr. Bwanali, een dermatoloog uit Malawi, opgeleid in Moshi, een bezoek aan Mekelle voor verbetering van de contacten tussen de in Oost-Afrika praktiserende dermatologen. Hij werd door Global Dermatology gesponsord.

In juni nam hij deel aan het Wereld Dermatologie Congres in Vancouver. Voor het eerst in jaren hield hij geen voordracht, maar besteedde zijn tijd aan netwerken, veel collega's en vrienden. Hij was in staat voor het volgende jaar een extra opleiding voor een Ethiopiër (Dr. Workalemahu) in de Verenigde Staten te regelen.

In juli ging hij nog een keer naar Moshi om als "external examiner" examens af te nemen, in het bijzonder van de Master thesis van de derdejaars residents en de klinische examens van de laatstejaars residents. Tevens examineerde hij de ADDV-ers (Community dermatologists). Hij deed dit o.a. samen met prof. Gail Todd uit Zuid-Afrika. Voor en na de examens begeleidde hij samen met prof. Todd de residents. Hij bleef bijna vijf weken.

Eind augustus vertrok hij voor een maand naar Ethiopië, eerst Mekelle, waar hij gedeeltelijk samenwerkte met Dr. Anders Grangsjö uit Zweden en Dr. Normann Iverson uit Denemarken.

Gedurende zijn verblijf in Mekelle nam hij deel aan besprekingen in Gondar betreffende uitbreiding van de dermatologenopleiding in Ethiopië. De dermatologen in Mekelle overwogen ook een opleiding te beginnen. Hiertoe zal contact worden opgenomen met prof. Masenga uit Moshi. Wat patiënten behandeling betreft evalueerde hij het gebruik van Pentamidine, deels gekocht via Global Dermatology met geld van de Rotary Amsterdam-Zuid. Op de terugweg bezocht hij nog een week ALERT in Addis Ababa, nu niet meer alleen een lepracentrum, maar ook een dermatologie-, TB-, orthopedie- en rehabilitatiecentrum. Hij gaf college aan dermatologen-in-opleiding over HIV en

lepreareacties. Hij participeerde tijdens zijn verblijf ook in privé klinieken, zowel in Mekelle als in Addis Ababa. Die klinieken zijn 's avonds en zijn een additief op door de regering verstrekte service, en bieden aan de dermatologen de mogelijkheid de nodige extra gelden te verkrijgen o.a. om schoolgeld voor goede scholen voor hun kinderen te betalen. Het voorkomt hun vertrek naar het westen.

Later in oktober vertrok hij voor een week naar Kopenhagen om deel te nemen aan het Europese Dermatologie Congres. Global Dermatology sponsorde de deelname van Dr. Juliah Muchunu, een dermatologe uit Tanzania, tot dermatoloog opgeleid in Moshi. Ook zou een Rwandese dermatoloog, Dr. Emmanuel Manimba gesponsord worden, maar de dag voor zijn afreis werd zijn visum door Denemarken geweigerd, omdat de regering bang was dat hij als een Rwandees in het Westen zou blijven. Global Dermatology heeft hier geld aan verloren. Bij de Deense regering heeft de stichting haar ongenoegen kenbaar gemaakt, maar geen respons gekregen.

Tijdens het congres werd er veel genetwerkt, wat heeft geresulteerd in Deense sponsoring van projecten. Er is in Denemarken definitief een Europese tropendermatologie vereniging opgericht om de Europese dermatologen op de hoogte te houden van de ontwikkelingen in tropische en armoede-dermatologie. Afsproken is dat er in 2016 voordrachten gegeven zullen worden over de huidziekten bij Muchtelingen tijdens de EADV in zowel Athene als Wenen.

In november volgde een bezoek van een maand aan Brazilië, eerst Rio de Janeiro waar een Nederlandse a.s. dermatologe stage liep bij Dr. José Augusto Nery. Deze stage was door dr. Naafs geregeld. Hij hield er voordrachten over Aids en over de behandeling van lepreareacties. Vervolgens reisde hij door naar Sao Paulo, Dr. Maria Angela, waar hij college gaf over het diagnosticeren van lepra en leprearecidieven na therapie. Hij liep enkele klinieken mee en participeerde in het Braziliaanse lepra congres. Als vanouds bezocht hij Bauru, het ILSL. Hij gaf voordrachten over genetica van lepra en nieuwe inzichten omtrent zenuwbeschadiging. Hij evalueerde de voortgang van een researchproject over zenuwchirurgie en besprak met Dr. Cleverson zijn nieuwste protionie resultaten, die een verklaring zouden kunnen geven voor de werking van thalidomide in lepreareacties. Dr. Cleverson had een paar maanden tevoren Dr. Workalemahu Belachew begeleid in de dermatopathologie van lepra, leishmaniasis en diepe mycosen. Dr. Workalemahu werd gesponsord door Global Dermatology.

Dr. Naafs was medeorganisator van en deelnemer aan een congres over Blood and Skin in het kader van armoede-dermatologie en Muchtelingen georganiseerd door prof. Aldo Marrone in Axum, Ethiopië. Hij deed er tevens een kliniek en hield twee voordrachten, over HIV en over lepra. Prof. Masenga was ook aanwezig en ging door naar Mekelle om over de opleiding van dermatologen te adviseren. Naast zijn bezoeken aan ontwikkelingslanden deed dr. Naafs teledermatologie voor artsen in ontwikkelingslanden, zo'n 2-5 consultaties per week, en corrigeerde hij publicaties van "pupillen". Een positieve ontwikkeling is het feit dat Global Dermatology, ic. dr Naafs heeft weten de bewerkstelligen, dat een Keniaanse in Moshi opgeleide dermatoloog (Dr. Samson Kiprono) bij prof. Maarten Vermeer in Leiden zal promoveren. Dr. Kiprono zal daarna mogelijk hoogleraar worden aan de Moi universiteit in Eldoret, Kenia.

Bijzondere activiteiten: ook dit jaar werd een blog, de Leprosy Mailing List, samen met Dr. Pieter Schreuder en Dr. Salvatore Noto geredigeerd en indien nodig geschreven.

Publicaties in 2015

1. B. Naafs, S Noto, PAM Schreuder
Morbidity and Mortality in Leprosy.
In: IAL Textbook of Leprosy (eds. Bushan Kumar and Hemanta Kumar Kar), 2nd edition
Jaypee, The Health Science Publisher New Delhi Chapter 41 2015;583-586
2. F. Dassoni, Workalemahu Alemu, B. Naafs, A. Morrone
Ethiopian cutaneous and mucocutaneous leishmaniasis. Color Atlas.
Blood and Skin 2015 Addis Ababa-Aksum
3. Maria Angela Bianconcini Trindade, Lana Luiza da Cruz Silva, Lucia Maria Almeida Braz, Valdir Sabbaga Amato, Bernard Naafs, Mirian Nacagami Sotto

Post-kala-azar dermal leishmaniasis and leprosy: case report and literature review
BMC Infect Dis. 2015; 15: 543. Published online 2015 November 23. doi: 10.1186/s12879-015-1260-x PMCID: PMC4656188